

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięczna za „Dziennik Narodowy“ wynosi w mieście i na prowincji 3 zł. pol. = 3 zł. frank.

CENY OGŁOSZEŃ: I-sza strona 1 wiersz milimetryjowy jednolamowy (strona 4 szpalty) 25 groszy II i III strona (str. 4 szp.) — 15 groszy IV strona (str. 8 szpalt) — 10 groszy. Za ogłoszenia w N-rach niedzielnych i świątecznych, jak również ogł. liczbowe, dolicza się 25 proc. Na zas. uchwał Zjazdu Zw. Prasy prowincj., wszystkie komun. instyt. pryw. i społ. podlegają opłacie.

KINO CZARY

BELLA DONNA

Dziś POLA NEGRI!

Czwartek 3, piątek 4, sobota 5 i niedziela 6 lipca 1924 roku. Spieszcie zobaczyć!

Jedno z najnowszych arcydzieł sławnej amerykańskiej firmy «Paraniout» w New-Yorku pod tytuł.

Przepiękny dramat wschodni, według powieści R. Hichensa, w 8 aktach w głównej roli występuje najsławniejsza gwiazda ekranu rodzaczka nasza Pola Negri

Z Sejmu

Budżet Min. W. R. i O. P.

P. Sokolnicka (Zw. L. N.) wytyka rządowi, że podtrzymuje szkolnictwo niemieckie nie tylko na ziemiach po-pruskich, ale i tam, gdzie traktat o mniejszościach do tego nie obowiązuje.

P. Ciepłak (Zw. Chł. wyraża żal, że nie przekształca się szkół jednoklasowych na wieloklasowe, nie buduje się gmachów dla szkół, nie zaopatruje się je w pomoce naukowe i t. p. Do państwowych szkół średnich dopuszcza się tylko dzieci urzędników, nakłada się wysokie opłaty szkolne wbrew konstytucji. Wszystko to zmusza klub do odmówienia p. Miklaszewskiemu zaufania.

P. Kujawski (Ch. N.) krytykuje zbyt ni biurokratyzm w szkolnictwie, krępowanie szkół prywatnych, przeładowanie programów szkolnych, zaniedbanie szkolnictwa zawodowego i t. d. W końcu mówca wypowiada parę ogólników niezrozumiałych pod adresem mniejszości narodowych.

P. Zyg. Nowicki (Wyzwolenie) przytacza okólnik pofunny ministerstwa, zalecający w celach oszczędnościowych nieotwieranie nowych szkół i hamowanie rozwoju istniejących, a nawet zamykanie ich w wypadkach, gdy gminy lekceważą obowiązki szkolne. Mówca protestuje przeciwko podporządkowaniu nauczycieli władzom administracyjnym i przytacza słowa premiera francuskiego Herriota, który domagał się niezależności nominacji nauczycieli od pretekstów. Następnie wskazuje możliwość osiągnięcia znacznej oszczędności przez skasowanie pierwszych trzech klas, co pozwoliłoby wyrównać zaniedbanie w szkolnictwie powszechnym. Tymczasem w nowobudowanej się szkole św. Jadwigi koszt samych mebli jesionowych pokrył by koszt pomocy naukowych dla szkół powszechnych. Ale my jesteśmy narodem arystokratów i musimy mieć szkoły reprezentacyjne. — Główną winę jednak ponosi nie sam minister Miklaszewski, lecz wiceminister oświaty p. Łopuszański. Wszyscy ministrowie oświaty są tylko echem p. Łopuszańskiego i dopóki on nie ustąpi, nie będzie uzdrowienia stosunków w szkolnictwie. Wobec tego mówca zgłasza wniosek następujący: Sejm, nie mając zaufania do p. ministra oświaty uchwała skreślić z rubryki uposażenia 100 zł. i całe uposażenie wiceministra.

Książd w obronie prawosławia.

P. ks. Stankiewicz (Klub Biały) skarży się, że na ziemiach białoruskich z 2 milj. ludności uwzględnia się tylko potrzeby kulturalne polskie. Za okupacji niemieckiej powstało tam 350 szkół powszechnych, seminarjum w Swisłoczy i 2 gimnazja. Obecnie nic z tego nie zostało. Władze wysłały 250 nauczycieli z Białorusi na kursa polskie do Łobzowa pod Krakowem, lecz żaden z nich nie wrócił później do szkolnictwa białoruskiego. Ludność posyła dzieci do szkół polskich, tylko ze strachu przed grzywną pieniężną. (Sprzeciw na prawicy).

Dziś POLA NEGRI!

Czwartek 3, piątek 4, sobota 5 i niedziela 6 lipca 1924 roku.

Jedno z najnowszych arcydzieł sławnej amerykańskiej firmy «Paraniout» w New-Yorku pod tytuł.

BELLA DONNA

Przepiękny dramat wschodni, według powieści R. Hichensa, w 8 aktach w głównej roli występuje najsławniejsza gwiazda ekranu rodzaczka nasza Pola Negri

Dziś POLA NEGRI!

Spieszcie zobaczyć!

To samo dzieje się z wyznaniem. Paroduje się religię katolicką, nazywając ją polską wiarą. Wskrzesza się widmo walki wyznaniowej. Bezprawnie zamyka się cerkwie, wypędza się duchownych prawosławnych, w samym woj. białostockim 36 duchownych skazano na banicję.

Głos na prawicy: Znalazł się obrońca prawosławia.

Ks. Stankiewicz: Właśnie jako ks. powinienem wszystkich bronić. Stosuje się do wyznania prawosławnego metody, które Stołypin stosował do katolicyzmu. P. minister Miklaszewski i p. Piekarski usiłują odegrać rolę Pobiedonoscewa. Należą nam się kredyty na szkoły powszechne, seminarja, instytut nauczycielski, katedrę historii Białorusi w Wilnie i t. d. Wierzymy, że naród białoruski zdobędzie to, co mu się należy. (Brawa na ławach mniejszości).

O szkolnictwo ukraińskie.

P. Sergiusz Kozicki (Kl. Ukr.) Stan naszej narodowej oświaty jest rozpaczliwy. Te szkoły ukraińskie, które pozostały, w rzeczywistości są nie ukraińskie, lecz utrakwistyczne. Z początku uczy się po polsku tylko historii i języka polskiego, na co nasza ludność się godzi, potem przychodzi kolej na inne przedmioty, a wreszcie pozostaje tylko język ukraiński, jako przedmiot wykładany po ukraińsku.

Naszycy nauczyciele kwalifikowanych zwalnia się, a na ich miejsce przychodzą Polacy nawet niewykwalifikowani. Mamy zarejestrowanych 833 bezrobotnych nauczycieli. Oprócz zwolnień, mamy jeszcze przenoszenie naszych nauczycieli na teren etnograficznie polski.

Usterki i Esterki.

P. Czapiński (P. P. S.) P. Miklaszewski wygłosił prowokacyjną mowę pod adresem mniejszości narodowych. Zamiast wyjaśnić dlaczego niektórzy województwa wschodnie nie mają szkół białoruskich, minister oświadcza ludności, że to jest psychocha rewolucyjna i zdrada państwa. To są metody niedopuszczalne. Więcej panie ministrze o usterkach, a mniej o Esterkach! (Brawa na lewicy).

Nadużywa się również instytucji religijnych dla celów politycznych, ale są i rzeczy gorsze, jak udział księży w związkach antypaństwowych w rodzaju P. P. P.

Ks. Nowakowski (Z. L. N.): Kłamie pan.

Głosy: Precz z Rzymem.

P. Greiss (Kat. Lud.) odpowiadając p. Czapińskiemu, oświadcza, że jeżeli Polska po 150 letniej niewoli nie przestała być Polską, to stało się to nie tylko dzięki Opatrzności, oraz wysiłkom całego społeczeństwa, lecz także dzięki szlachetnej pracy duchowieństwa.

Zanik oświaty

P. Thon (Kolo Żyd.) oświadcza, że nauka polska nie tylko nie robi postępu, lecz cofa się, bo uniwersytety nie są należycie wyposażone, brak im pracowni i bibliotek, a młodzież przychodzi do nich bez przygotowania ze szkół, które stały się

placówką agitacji rozwojowej. P. Minister wspominał o Joselowiczu. A czyż nie mamy ich teraz, ale p. Sosnkowski zamknął w Jabłonnie 10 tys. ochotników żydowskich, (!) którzy chcieli walczyć za Polskę!!!

P. Manterys (ZLN.): I Thona tam trzeba było zamknąć.

P. Thon Co do Esterki, o której również wspominał p. minister, to nie wiem czy można ocenić jej zasługi dla Polski, bo jedyny rzeczoznawca w tej sprawie Kazimierz Wielki już nie żyje. (Wesołość). Szkolnictwo nasze spotyka się na każdym kroku z szykanami. Od humoru bylejakiego starosty mieleckiego zależy otwarcie szkoły. (Protesty na prawicy).

Głosować będziemy przeciw budżetowi.

Dwaj Ukraińcy.

P. Skrzypa (Ukr. Soc. Dem.) oświadcza, że nauczanie w języku ojczystym uznane we wszystkich państwach nie ma zastosowania tylko w reakcyjnej Polsce.

P. Kornecki (Z. L. N.): A jak w Rumunii?

P. Skrzypa: Nie lepiej jak w Polsce.

P. Sołtyk (ZLN.): Czy nie gorzej?

P. Skrzypa: Jednakowoż brać przykład z Rumunii czy pan profesor się nie wstydzi?

Domagamy się szkół powszechnych, średnich i wyższych, a więc uniwersytetu, politechniki, szkoły głównej gospodarczej, konserwatorium, szkół rolniczych. Ponieważ pan minister ani słowem o tem nie wspominał, nie możemy głosować za tym budżetem.

P. ks. Ilkow (Chlibor) złożył oświadczenie w sprawie cerkwi unickiej, którego treści nie można było zrozumieć.

Wydatki religijne.

P. Putek («Wyzw.»): Budżet wyznań wynosi 12 milionów, jednakże we wszystkich budżetach innych ministerstw figurują wydatki na cele religijne. Np. państwo utrzymuje wydziały teologiczne na uniwersytetach i to w ten sposób, że gdy jeden profesor wypada na 5 słuchaczy teologii, to 1 profesor wypada na 199 słuchaczy prawa. W armii są etaty 4 generałów księży, 9 pułkowników, 29 podpułkowników. Dalej nie figurują w budżecie ministerstwa wyznań wydatki na poselstwo w Watykanie, które sponiewierało majestat Rzeczypospolitej, poddając się niewolnicemu ceremonjałowi ucałowania pantofla papieża (Wesołość). Jeżeli dodać te wszystkie cyfry to wypadnie suma wyższa, niż na utrzymanie wszystkich szkół. Rząd doskonale obchodzi się bez konkordatu zwłaszcza w sprawie księżyckich pensyj. Gdy pensje urzędników reguluje osobna ustawa, to pensje duchowieństwa ustalił rząd samowolnie na podstawie porozumienia się z sowietem biskupów.

(Ogromna wrzawa na prawicy. Posłowie z prawicy otaczają tłumnie mówcę, co powoduje podobne poruszenie się posłów na lewicy).

Głos na prawicy: Nie pozwolimy na lekceważenie religii.

P. Marwąg (ZLN.): Nie będzie mówił, żądamy przerwania posiedzenia (bicie w pulpity).

Wicemarszałek Poniatowski usiłuje uspokoić izbę, zastępując zwykły dzwonek wielkim dzwonem, używanym do zwoływania posłów na posiedzenie.

Głosy na lewicy: Biskupia czerezwyczajka uniemożliwia przemówienie.

Wicemarszałek Poniatowski: Panie swoim krzykiem uniemożliwia mi przywołanie mówcy do porządku za użycie niewłaściwego wyrażenia.

Zażegnanie burzy.

Po naradzie konwentu Seniorów wznowiono posiedzenie.

Wicemarszałek Poniatowski: P. pos. Putek użył pod adresem komitetu biskupów wyrażenia «sowieci». Uważając ten wyraz za zupełnie nieodpowiedni ze względu na nasuwającą się w Polsce analogję, zamierzałem przywołać go do porządku, co mi jednak wrzawa uniemożliwiła. Ponieważ protokół stwierdza, że pos. Putek już poprzednio użył tego wyrażenia, tem samem jest dwukrotnie przywołany do porządku.

P. Putek: Dotąd mówiłem o rzeczywistych wydatkach ze skarbu na cele wyznaniowe, muszę jednak wspomnieć także o ubytku w dochodach. (Posłowie z prawicy wychodzą z sali). Wyznania z obiektów, które posiadają albo zupełnie nie płacą podatku, albo w znikomej mierze. Mam najświeższą statystykę, z której się okazuje, że kler katolicki posiada w Polsce 221,125 ha ziemi. Głosować będziemy przeciw całemu budżetowi wyznań. Przed chwilą zostałem przywołany do porządku za użycie pewnego wyrazu. Ci, którzy doprowadzili taką uchwałę konwentu są drażliwi. Przypomina mi to owego chłopca, który się nie obrażał, gdy mu mówiono: nicpoń, złodziej, ale gdy mu powiedziano «sufragan» wniósł skargę o obrazę czci.

Dymisja min. Ludkiewicza

Minister reform rolnych Ludkiewicz podał się do dymisji, która została przyjęta.

— Titina ach Titina. Nareszcie Piotrków usłyszy w środę d. 9 bm. okrzykaną piosenkę „Titine“ w operetce 3 akt. „Król się bawi“ w wykonaniu artystów Lwowskich. Zespół lwowski zjeżdżający do naszego miasta na jeden występ posiada w swoim gronie tak wybitnych artystów jak primadonnę operetki p. Noskowską, komika p. Sliwińskiego, (tego dawnego z Warszawy), tenora Wirskiego, Gąsowskiego, parę tanecz. Charbe Snieżyński i inni.

Udzielam lekcji

francuskiego, niemieckiego i angielsk. po cenach przystępnych.

Plac Czarnieckiego 2, od g. 3 — 4.

Choroby skórne i weneryczne

D-r. FAJMAN

B. asys. kliniki Uniwersyteckiej (Prof. Neissera) we Wrocławiu

Przyjmuje od 12—2 i od 4—7.

Ulica Bykowska 57, II piętro

Cena egzempl. 15 groszy

